

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z HISTORII DLA KLASY 8

**niezbędne do otrzymania przez ucznia poszczególnych ocen
klasyfikacyjnych w I półroczu**

Podstawa prawna: Art. 44b ust. 6. pkt. 1. Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2021 r. poz. 1915)

Roczny plan pracy z historii dla klasy ósmej szkoły podstawowej do programu nauczania „Wczoraj i dziś”
Wymagania na poszczególne oceny – pierwsze półrocze

Temat lekcji	Materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra Uczeń:	Ocena celująca Uczeń:
Rozdział I: II wojna światowa							
1. Napaść na Polskę	1. Przygotowania Niemiec do wojny 2. Polski plan obrony 3. Wybuch II wojny światowej 4. Wojna obronna w 1939 r. 5. Napaść sowiecka 6. Ewakuacja polskich władz 7. Bilans wojny obronnej	XXXII.1 XXXII.2 XXXII.3	– wyjaśnia znaczenie terminów: wojna błyskawiczna (Blitzkrieg), „dziwna wojna”, internowanie – zna daty: agresji Niemiec na Polskę (1 IX 1939), wkroczenia Armii Czerwonej do Polski (17 IX 1939) – identyfikuje postacie: Adolfa Hitlera, Józefa Stalina	– identyfikuje postacie: Henryka Sucharskiego, Edwarda Rydza-Śmigłego, Stefana Starzyńskiego – wskazuje na mapie kierunki uderzeń armii niemieckiej i sowieckiej – podaje przykłady szczególnego bohaterstwa Polaków, np. obrona poczty w Gdańsku, walki o Westerplatte, obrona wieży spadochronowej w Katowicach, bitwy pod Mokrą i Wizną, bitwa nad Bzurą,	– wyjaśnia przyczyny klęski Polski we wrześniu 1939 r. – wyjaśnia znaczenie terminów: prowokacja gliwicka, bitwa graniczna, „polskie Termopile” – zna daty: bitwy o Westerplatte (1–7 IX 1939), wypowiedzenia wojny Niemcom przez Francję i Wielką Brytanię (3 IX 1939), internowania władz polskich w Rumunii	– identyfikuje postacie: Władysława Raginisa, Franciszka Kleeberga, Tadeusza Kutrzeby – przedstawia polityczne i militarne założenia planu obrony Polski w 1939 r. – omawia okoliczności wkroczenia wojsk sowieckich na terytorium Polski w kontekście paktu Ribbentrop–Mołotow – wymienia	– ocenia postawę aliantów zachodnich wobec Polski we wrześniu 1939 r. – ocenia postawę władz polskich we wrześniu 1939 r.

				obrona Warszawy, obrona Grodna, bitwa pod Kockiem, obrona Helu	(17/18 IX 1939), kapitulacja Warszawy (28 IX 1939), kapitulacji pod Kockiem (6 X 1939) – przedstawia stosunek sił ZSRS, Niemiec i Polski – wymienia miejsca kluczowych bitew wojny obronnej Polski stoczonych z wojskami niemieckimi i sowieckimi	i charakteryzuje etapy wojny obronnej Polski	
2. Podbój Europy przez Hitlera i Stalina (1939–1941)	1. Wojna zimowa 2. Agresja Niemiec na Danię i Norwegię 3. Atak III Rzeszy na Francję 4. Państwo Vichy 5. Bitwa o Anglię 6. Wojna na Bałkanach	XXXIII.1	– wyjaśnia znaczenie terminów: alianci, bitwa o Anglię – identyfikuje postacie: Winstona Churchilla, Charles’a de Gaulle’a – wskazuje na mapie obszary zagarnięte przez ZSRS i III Rzeszę do 1941 r.	– wyjaśnia znaczenie terminów: linia Maginota, kolaboracja – zna daty: napaści niemieckiej na Danię i Norwegię (IV 1940), ataku III Rzeszy na Francję (V–VI 1940), bitwy o Anglię (VII–X 1940) – wymienia państwa,	– identyfikuje postacie: Vidkuna Quislinga, Philippe’a Pétaina – wyjaśnia znaczenie terminów: wojna zimowa, państwo marionetkowe, państwo Vichy, Komitet Wolnej Francji	– zna daty: wojny sowiecko-fińskiej (XI 1939 – III 1940), zajęcia republik bałtyckich przez ZSRS (VI 1940), ataku Niemiec na Jugosławię i Grecję (IV 1941) – przedstawia cele polityki Hitlera i Stalina w Europie w latach 1939–	– opisuje kolejne etapy agresji Niemiec w latach 1940–1941

				które padły ofiarą agresji sowieckiej oraz niemieckiej do 1941 r.	– opisuje skutki bitwy o Anglię oraz omawia jej polityczne i militarne znaczenie	1941 – przedstawia ekspansję ZSRS w latach 1939–1940	
TSW – Dlaczego Niemcy nie zdobyli Anglii?	1. Jak pokonać flotę brytyjską? 2. Bitwa o Anglię 3. Pierwsza porażka Hitlera	XXXIII.1	– wyjaśnia znaczenie terminu Enigma – zna datę: bitwy o Anglię (lato–jesień 1940) – identyfikuje postacie: Adolfa Hitlera, Winstona Churchilla	– wyjaśnia znaczenie terminu operacja „Lew morski” – wymienia cele niemieckich ataków lotniczych na Wielką Brytanię	– zna datę największego nalotu niemieckiego na Wielką Brytanię (15 IX 1940) – wskazuje wynalazki techniczne, które pomogły Brytyjczykom w walce z Niemcami – przedstawia militarny wkład Polaków w obronę Wielkiej Brytanii	– zna datę nalotu na Coventry (XI 1940) – identyfikuje postacie: Mariana Rejewskiego, Jerzego Różyckiego, Henryka Zygałskiego – omawia założenia niemieckiego planu inwazji na Wielką Brytanię – porównuje potencjał militarny wojsk niemieckich i brytyjskich w czasie bitwy o Anglię	– wyjaśnia, jakie były przyczyny klęski Niemiec w bitwie o Anglię – ocenia wkład polskich lotników w walki o Wielką Brytanię
3. Wojna III Rzeszy z ZSRS	1. Atak niemiecki na ZSRS 2. Wielka Wojna Ojczyźniana	XXXIII.1 XXXIII.3	– wyjaśnia znaczenie terminów: plan „Barbarossa”, Wielka	– wskazuje na mapie przełomowe bitwy wojny Niemiec	– wyjaśnia znaczenie terminu	– zna daty: blokady Leningradu (1941–1944), bitwy	– wyjaśnia przyczyny i okoliczności zdobycia przewagi

	3. Bitwa o Moskwę 4. Przełomowe wydarzenia na froncie wschodnim 5. Losy jeńców sowieckich		Wojna Ojczyźniana – zna datę agresji Niemiec na ZSRS (22 VI 1941) – omawia przełomowe znaczenie bitwy stalingradzkiej dla przebiegu II wojny światowej	i ZSRS: pod Moskwą i pod Stalingradem – wyjaśnia przyczyny ataku III Rzeszy na Związek Sowiecki	blokada Leningradu – identyfikuje postać Gieorgija Żukowa – wyjaśnia, jakie czynniki spowodowały klęskę ofensywy niemieckiej na Moskwę w 1941 r. – przedstawia etapy wojny niemiecko-sowieckiej	o Moskwę (XI–XII 1941), bitwy pod Stalingradem (VIII 1942 – II 1943), bitwy na łuku Kurskim (VII 1943) – przedstawia przebieg działań wojennych na froncie wschodnim w latach 1941–1943 – przedstawia, w jaki sposób Niemcy traktowali jeńców sowieckich	militarnej przez ZSRS – wskazuje powody zbliżenia Wielkiej Brytanii i USA do ZSRS
4. Polityka okupacyjna III Rzeszy	1. Polityka niemiecka wobec ziem okupowanych 2. Ruch oporu w okupowanej Europie 3. Polityka niemiecka wobec Żydów 4. Holokaust 5. Niemieckie obozy koncentracyjne i obozy zagłady 6. Postawy wobec Holokaustu	XXXIII.2	– wyjaśnia znaczenie terminów: ruch oporu, getto, Holokaust, obóz koncentracyjny, pacyfikacja, gwiazda Dawida, obóz zagłady – identyfikuje postacie: Adolfa Eichmanna, Ireny Sendlerowej	– przedstawia założenia polityki rasowej hitlerowców oraz metody jej realizacji, szczególnie wobec Żydów – omawia bilans Holokaustu	– wyjaśnia znaczenie terminów: „przestrzeń życiowa” (Lebensraum), Generalny Plan Wschodni, „ostateczne rozwiązanie kwestii żydowskiej”, Szoa, „Żegota” – charakteryzuje	– wyjaśnia znaczenie terminów: szmalcownicy, Babi Jar, Ponary – zna datę konferencji w Wannsee (I 1942) – identyfikuje postacie: Heinricha Himmlera, Josipa Broza-Tity	– omawia postawy ludności ziem okupowanych wobec Holokaustu i niemieckich agresorów – ocenia postawy wobec Holokaustu

					politykę okupacyjną Niemiec – wymienia kraje, w których powstały rządy kolaborujące z Niemcami, oraz kraje, gdzie rozwinął się ruch oporu – wyjaśnia, jakimi sposobami ludność obszarów okupowanych przez Niemców niosła pomoc Żydom	– wskazuje na mapie obozy koncentracyjne i obozy zagłady w Europie – porównuje sytuację ludności na terytoriach okupowanych przez Niemców – przedstawia przebieg zagłady europejskich Żydów	
5. Wojna poza Europą	1. Walki w Afryce Północnej 2. Wojna na Atlantyku 3. Przystąpienie Japonii i USA do wojny 4. Ofensywa japońska w Azji	XXXIII.1 XXXIII.3	– wyjaśnia znaczenie terminów: U-Boot, konwój, Enigma, lotniskowiec, pancernik – zna datę ataku Japonii na USA (7 XII 1941)	– wyjaśnia znaczenie terminów: bitwa o Atlantyk, wilcze stada – identyfikuje postacie: Franklina Delano Roosevelta, Erwina Rommla	– wymienia główne strony konfliktu w Afryce i w rejonie Pacyfiku oraz ich najważniejsze cele strategiczne – wyjaśnia, na czym polegało strategiczne znaczenie bitew pod El Alamein i pod Midway, oraz lokalizuje je na mapie	– zna daty: bitwy pod El Alamein (X–XI 1942), bitwy o Midway (VI 1942), walk o Guadalcanal (VIII 1942 – II 1943) – identyfikuje postacie: Bernarda Montgomery’ego, Dwighta Eisenhowera – wskazuje na	– omawia działania wojenne na morzach i oceanach – ocenia konsekwencje włączenia się USA do wojny – przedstawia rozwiązania militarne, które obie strony stosowały podczas zmagania na morzach i oceanach

					– wyjaśnia znaczenie bitwy o Atlantyk dla losów II wojny światowej	mapie obszary opanowane przez Japończyków do końca 1942 r. – przedstawia przebieg walk w Afryce – charakteryzuje ekspansję japońską w Azji	
6. Droga do zwycięstwa	1. Początek Wielkiej Koalicji 2. Walki na Sycylii i we Włoszech 3. Konferencja Wielkiej Trójki 4. Otwarcie drugiego frontu w Europie 5. Koniec wojny w Europie 6. Walki na Dalekim Wschodzie	XXXIII.1 XXXIII.3 XXXIII.4	– wyjaśnia znaczenie terminów: izolacjonizm, Karta atlantycka, Wielka Koalicja, Wielka Trójka, konferencja w Teheranie – zna daty: konferencji w Teheranie (XI–XII 1943), desantu aliantów w Normandii (VI 1944), konferencji jaltańskiej (II 1945), bezwarunkowej kapitulacji III Rzeszy (8/9 V 1945), zrzućenia bomb	– wyjaśnia genezę i cele Wielkiej Koalicji	– przedstawia decyzje podjęte podczas obrad Wielkiej Trójki w Teheranie i Jałcie	– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Lend-Lease Act</i>, operacja „Market Garden”, operacja „Bagration”, taktyka żabich skoków, kamikadze – zna daty: podpisania Karty atlantyckiej (VIII 1941 r.), lądowania wojsk alianckich na Sycylii (VII 1943), ofensywy Armii Czerwonej na froncie wschodnim (VI 1944 i I 1945),	– przedstawia etapy formowania się Wielkiej Koalicji antyhitlerowskiej – ocenia decyzję Amerykanów o użyciu bomby atomowej przeciwko Japonii

			atomowych na Hiroszimę i Nagasaki (VIII 1945), bezwarunkowej kapitulacji Japonii (2 IX 1945) – identyfikuje postacie: Józefa Stalina, Franklina Delano Roosevelta, Winstona Churchilla, Harry'ego Trumana			zdobycia Berlina (2 V 1945) – identyfikuje postacie: Dwighta Eisenhowera, Douglasa MacArthura, Bernarda Montgomery'ego – charakteryzuje założenia polityki zagranicznej wielkich mocarstw w czasie II wojny światowej – charakteryzuje działania na frontach w latach 1944–1945	
Rozdział II: Polacy podczas II wojny światowej							
1. Dwie okupacje	1. Podział ziem polskich 2. Okupacja niemiecka 3. Terror hitlerowski 4. Okupacja sowiecka 5. Deportacje w głąb ZSRS 6. Zbrodnia katyńska	XXXIV.1 XXXIV.2	– wyjaśnia znaczenie terminów: Generalne Gubernatorstwo, sowietyzacja, łapanka, wysiedlenia, deportacja, akcja „AB”	– wskazuje na mapie tereny pod okupacją niemiecką i sowiecką, miejsca masowych egzekucji Polaków pod okupacją niemiecką oraz zsyłek i kaźni ludności	– zna datę podpisania traktatu o granicach i przyjaźni (28 IX 1939) – podaje przykłady terroru niemieckiego	– wyjaśnia znaczenie terminów: volksdeutsch, volkslista, gadzinówka, Akcja Specjalna „Kraków”, „granatowa”	– porównuje i ocenia okupacyjną politykę władz niemieckich i sowieckich wobec społeczeństwa polskiego

			– zna datę zbrodni katyńskiej (IV–V 1940)	polskiej w ZSRS – charakteryzuje główne cele niemieckiej i sowieckiej polityki okupacyjnej	i sowieckiego (Palmiry, kaźń profesorów krakowskich i lwowskich, Katyń) – omawia okoliczności i przebieg zbrodni katyńskiej	policja, Pawiak – identyfikuje postać Hansa Franka – przedstawia zmiany terytorialne na ziemiach polskich pod okupacją – przedstawia i porównuje politykę okupanta niemieckiego na ziemiach wcielonych do III Rzeszy i w Generalnym Gubernatorstwie – przedstawia cele deportacji Polaków w głąb ZSRS	
2. Władze polskie na uchodźstwie	1. Powstanie polskiego rządu na emigracji 2. Armia Polska na Zachodzie 3. Polacy na frontach II wojny światowej 4. Relacje polsko-	XXXIV.2 XXXV.1	– wyjaśnia znaczenie terminów: rząd emigracyjny, układ Sikorski–Majski, armia Andersa, sprawa katyńska – zna daty: powstania	– wyjaśnia znaczenie terminów: Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie, katastrofa gibraltarska – wymienia polskie formacje wojskowe	– omawia postanowienia układu Sikorski–Majski – wymienia i wskazuje na mapie miejsca	– zna daty: walk o Narwik (1940), walk o Tobruk (1941), zerwania stosunków rządu emigracyjnego z ZSRS (IV 1943),	– omawia polityczne skutki katastrofy gibraltarskiej – omawia losy polskich żołnierzy internowanych po klęsce wrześniowej

	-sowieckie 5. Armia Andersa w ZSRS 6. Sprawa katyńska 7. Śmierć generała Sikorskiego		rządu emigracyjnego (IX 1939), układu Sikorski–Majski (VII 1941) – identyfikuje postacie: Władysława Sikorskiego, Władysława Andersa – przedstawia okoliczności powstania polskiego rządu emigracyjnego	uczestniczące w najważniejszych bitwach II wojny światowej – wyjaśnia przyczyny zerwania przez ZSRS stosunków dyplomatycznych z polskim rządem na uchodźstwie	najważniejszych bitew II wojny światowej z udziałem Polaków (walki o Narwik, Monte Cassino, Falaise, Arnhem, Berlin, bitwa o Anglię, oblężenie Tobruku)	katastrofy gibraltarskiej (VII 1943) – identyfikuje postacie: Władysława Raczkiewicza, Stanisława Mikołajczyka, Kazimierza Sosnkowskiego, Stanisława Maczka, Stanisława Sosabowskiego, Zygmunta Berlinga – wyjaśnia, jakie znaczenie miała działalność rządu emigracyjnego dla Polaków w kraju i na uchodźstwie - omawia okoliczności powstania układu Sikorski–Majski – opisuje okoliczności wyjścia z ZSRS armii Andersa	– przedstawia tworzące się w ZSRS i w kraju pod okupacją ośrodki przyszłych polskich władz komunistycznych

						– wymienia polskie formacje wojskowe uczestniczące w najważniejszych bitwach II wojny światowej	
TSW – Kim był kapral Wojtek?	1. Jak Wojtek został żołnierzem? 2. Niedźwiedzie zadania bojowe 3. Niedźwiedź cywil	XXXV.2	– wyjaśnia znaczenie terminu żołd – identyfikuje postacie: gen. Władysława Andersa, kaprala Wojtka	– przedstawia okoliczności przygarnięcia niedźwiadka przez polskich żołnierzy – opisuje prace, które pomagał wykonywać niedźwiedź Wojtek	– opisuje trasę, którą przemierzyła armia Andersa	– omawia powojenne losy niedźwiedzia Wojtka – tłumaczy, dlaczego niedźwiedź Wojtek nie trafił po wojnie do Polski	
3. Polskie Państwo Podziemne	1. Początki działalności konspiracyjnej 2. Powstanie Armii Krajowej 3. Działalność polskiego podziemia 4. Polskie Państwo Podziemne	XXIV.4	– wyjaśnia znaczenie terminów: Polskie Państwo Podziemne, Związek Walki Zbrojnej (ZWZ), Armia Krajowa (AK), Szare Szeregi – zna datę powstania AK (II 1942) – identyfikuje postacie: Stefana Roweckiego „Grota”, Tadeusza	– wskazuje na mapie rejony najintensywniejszej działalności polskiej partyzantki – przedstawia struktury Polskiego Państwa Podziemnego	– wyjaśnia znaczenie terminów: partyzantka Hubala, Służba Zwycięstwu Polski (SZP), Delegatura Rządu RP na Kraj, sabotaż – wymienia sfery działalności Polskiego Państwa Podziemnego	– wyjaśnia znaczenie terminów: cichociemni, dywersja, Bataliony Chłopskie, Narodowe Siły Zbrojne, Gwardia Ludowa, Armia Ludowa – zna daty: powstania SZP (IX 1939), ZWZ (XI 1939), akcji pod	– charakteryzuje działalność partyzantki majora Hubala – wyjaśnia, w jaki sposób rząd emigracyjny utrzymywał kontakty z krajem pod okupacją

			Komorowskiego „Bora”		– wyjaśnia, jaką rolę odgrywała Armia Krajowa	Arsenałem (1943), zamachu na F. Kutscherę (II 1944) – identyfikuje postacie: Henryka Dobrzańskiego „Hubala”, Jana Bytnara „Rudego”, Jana Karskiego, Jana Nowaka-Jeziorańskiego – wyjaśnia, na czym polegała działalność Delegata Rządu na Kraj – wymienia najważniejsze akcje zbrojne ZWZ/AK	
TSW – Akcje polskiego ruchu oporu	1. Kedyw 2. Akcja pod Arsenalem 3. Akcja „Główki”	XXXIV.4	– wyjaśnia znaczenie terminów: sabotaż, dywersja – identyfikuje postacie: Jana Bytnara „Rudego”, Tadeusza Zawadzkiego „Zośki”,	– wyjaśnia znaczenie terminów: akcja pod Arsenalem, zamach na F. Kutscherę, Kedyw – zna daty: akcji pod Arsenalem (III 1943), zamachu na	– przedstawia przyczyny i skutki zamachu na F. Kutscherę – podaje przyczyny i skutki akcji pod Arsenalem	– wyjaśnia znaczenie terminów: akcja pod Arsenalem („Meksyk II”), akcja „Główki” – zna daty: decyzji AK o przejściu od	– omawia przebieg akcji pod Arsenalem oraz zamachu na F. Kutscherę – wyjaśnia, jakie represje spotkały Polaków za przeprowadzenie

			Franza Kutschery	F. Kutschereę (II 1944)	– przedstawia metody działania Kedywu	biernego oporu do ograniczonej walki z okupantem (1942) – identyfikuje postać Emila Fieldorfa „Nila”	akcji pod Arsenalem – ocenia zaangażowanie młodych ludzi w walce z okupantem
4. Społeczeństwo polskie pod okupacją	4. Postawa Polaków wobec okupantów 5. Zagłada polskich Żydów 6. Powstanie w getcie warszawskim 7. Polacy wobec Holokaustu 8. Rzeź wołyńska	XXXIV.1 XXXIV.2 XXXIV.3	– wyjaśnia znaczenie terminów: Rada Pomocy Żydom „Żegota”, Sprawiedliwy wśród Narodów Świata, rzeź wołyńska – zna daty: wybuchu powstania w getcie warszawskim (IV 1943), rzezi wołyńskiej (1943)	– identyfikuje postacie: Ireny Sendlerowej, Józefa i Wiktorii Ulmów, Witolda Pileckiego – wymienia postawy Polaków wobec polityki okupanta niemieckiego	– wymienia znaczenie terminów: szmalcownik, Ukraińska Powstańcza Armia (UPA), czystki etniczne – identyfikuje postacie: Jana Karskiego, Stepana Bandery – omawia wysiedlenia na Zamojszczyźnie i ich skutki	– wyjaśnia przyczyny i opisuje przebieg konfliktu polsko-ukraińskiego (rzeź wołyńska) na Kresach Wschodnich – charakteryzuje życie codzienne w kraju pod okupacją niemiecką na przykładzie Warszawy – opisuje postawy Polaków wobec Holokaustu – opisuje przebieg powstania w getcie warszawskim	– przedstawia stosunek państw zachodnich do Holokaustu – ocenia postawy Polaków wobec polityki okupantów
5. Akcja	1. Akcja „Burza” i jej	XXXIV.5	– wyjaśnia znaczenie	– identyfikuje	– przedstawia	– wyjaśnia	– opisuje realizację

„Burza” i powstanie warszawskie	2. przebieg - Przyczyny wybuchu powstania warszawskiego 3. Wybuch powstania 4. Powstanie warszawskie 5. Skutki powstania		terminów: godzina „W”, plan „Burza”, zrzuty – zna daty wybuchu i upadku powstania warszawskiego (1 VIII–2 X 1944)	postacie: Tadeusza Komorowskiego „Bora” – przedstawia założenia planu „Burza”	przyczyny i opisuje skutki powstania warszawskiego	znaczenie terminu operacja „Ostra Brama” – zna datę operacji „Ostra Brama” (VII 1944) – omawia okoliczności polityczne i militarne, które wpłynęły na podjęcie decyzji o wybuchu powstania w Warszawie – charakteryzuje etapy przebiegu powstania warszawskiego	planu „Burza” na Kresach Wschodnich – omawia postawę wielkich mocarstw wobec powstania warszawskiego – ocenia decyzję władz polskiego podziemia dotyczącą wybuchu powstania, uwzględniając sytuację międzynarodową i wewnętrzną – ocenia postawę aliantów zachodnich i ZSRS wobec powstania warszawskiego
6. Sprawa polska pod koniec wojny	1. Polska Lubelska 2. Wielka Trójka a sprawa polska 3. Represje wobec Polskiego Państwa Podziemnego 4. Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej	XXXV.3 XXXVII.1	– wyjaśnia znaczenie terminów: Krajowa Rada Narodowa, Manifest PKWN, Polska Lubelska, Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej (TRJN) – zna daty:	– wyjaśnia znaczenie terminu proces szesnastu – identyfikuje postacie: Stanisława Mikołajczyka, Leopolda Okulickiego – wymienia postanowienia	– zna daty: rozwiązania AK (I 1945), procesu szesnastu (VI 1945), powstania TRJN (VI 1945) – omawia okoliczności i skutki powstania TRJN	– wyjaśnia znaczenie terminu Niepodległość („NIE”) – identyfikuje postać Edwarda Osóbki-Morawskiego	– ocenia stosunek wielkich mocarstw do sprawy polskiej

			ogłoszenia Manifestu PKWN (VII 1944), konferencji w Jałcie (II 1945)	konferencji w Teheranie oraz w Jałcie dotyczące Polski		– przedstawia najważniejsze etapy procesu przejmowania władzy w Polsce przez komunistów – podaje przejawy zależności Polski od ZSRS po wojnie – opisuje metody represji zastosowane przez komunistów wobec Polskiego Państwa Podziemnego	
Rozdział III: Świat po II wojnie światowej							
1. Początek zimnej wojny	1. Skutki II wojny światowej 2. Konferencja w Poczdamie i procesy norymberskie 3. Powstanie ONZ 4. Ekspansja komunizmu w Europie 5. Zimna wojna i doktryna Trumana 6. Kryzys berliński 7. Powstanie dwóch państw niemieckich	XXXIII.4 XXXVI.1 XXXVI.2 XXXVI.3 XXXVI.4 XXXVI.7	– wyjaśnia znaczenie terminów: Organizacja Narodów Zjednoczonych, układ dwubiegunowy, Powszechna deklaracja praw człowieka, strefa okupacyjna, żelazna kurtyna, blokada Berlina Zachodniego, NATO, mur berliński, reparacje wojenne	– wyjaśnia znaczenie terminów: procesy norymberskie, plan Marshalla, doktryna Trumana – zna daty: konferencji założycielskiej ONZ (IV 1945), konferencji poczdamskiej (VII–VIII 1945), uchwalenia Powszechnej	– identyfikuje postacie: George’a Marshalla – wymienia postanowienia konferencji w Poczdamie – przedstawia przyczyny powstania dwóch państw niemieckich	– opisuje okoliczności budowy muru berlińskiego – wyjaśnia znaczenie terminów: Karta Narodów Zjednoczonych, Rada Bezpieczeństwa ONZ, Zgromadzenie Ogólne ONZ,	– wyjaśnia przyczyny dominacji USA i ZSRS w powojennym świecie – ocenia znaczenie powstania ONZ – ocenia politykę państw okupacyjnych wobec Niemiec

	8. Powstanie NATO		– identyfikuje postacie: Józefa Stalina, Harry’ego Trumana – wskazuje na mapie podział Europy na blok zachodni i wschodni	deklaracji praw człowieka (1948), powstania RFN i NRD (1949), powstania NATO (1949), budowy muru berlińskiego (1961) – przedstawia bilans II wojny światowej dotyczący strat ludności i zniszczeń – wyjaśnia, czym była zimna wojna	– wskazuje okoliczności powstania NATO	sekretarz generalny ONZ, powstanie berlińskie, cztery D: denazyfikacja, demilitaryzacja, dekartelizacja, demokratyzacja – zna daty: podpisania Karty Narodów Zjednoczonych (VI 1945), ogłoszenia planu Marshalla (1947), przemówienia W. Churchilla w Fulton (1946), ogłoszenia doktryny Trumana (1947), blokady Berlina Zachodniego (1948-1949) – przedstawia polityczne skutki II wojny światowej – wyjaśnia genezę blokady Berlina Zachodniego	

TSW – Mur berliński	1. Miasto podzielone żelazną kurtyną 2. Ucieczka do lepszego świata 3. Solidarni z berlińczykami 4. Upadek muru	XXXVI.7	– wyjaśnia znaczenie terminu mur berliński – zna daty: rozpoczęcia budowy muru berlińskiego (VIII 1961), zjednoczenia Niemiec (1990)	– identyfikuje postać Helmuta Kohla – wymienia przyczyny zbudowania muru berlińskiego	– wyjaśnia, dlaczego ludzie uciekali do Berlina Zachodniego	– omawia okoliczności upadku muru berlińskiego – wyjaśnia znaczenie terminu Checkpoint Charlie – zna datę wydarzeń przy Checkpoint Charlie (1961) – identyfikuje postacie: Johna Fitzgeralda Kennedy’ego, Ronalda Reagana, Michaiła Gorbaczowa – opisuje, jak budowano mur berliński	– wyjaśnia, jaką rolę w komunistycznej propagandzie odgrywał mur berliński – wyjaśnia, w jaki sposób międzynarodowa opinia publiczna zareagowała na budowę muru berlińskiego – ocenia znaczenie, jakie dla podzielonego Berlina miały wizyty prezydentów USA – J.F. Kennedy’ego i R. Reagana
2. Za żelazną kurtyną	1. ZSRS po II wojnie światowej 2. Kraje demokracji ludowej 3. Odwilż w bloku wschodnim 4. Układ Warszawski 5. Powstanie	XXXVI.4 XXXVI.5	– wyjaśnia znaczenie terminów: supermocarstwo, kraje demokracji ludowej, odwilż, tajny referat Chruszczowa,	– wyjaśnia znaczenie terminu powstanie węgierskie – zna datę powstania węgierskiego (X 1956)	– wyjaśnia znaczenie terminu Rada Wzajemnej Pomocy Gospodarczej (RWPG)	– zna daty: powstania RWPG (1949), powstania Układu Warszawskiego (1955), XX Zjazdu KPZR (1956)	– charakteryzuje i porównuje sytuację społeczno-polityczną w ZSRS po zakończeniu II wojny światowej i po śmierci Stalina

	węgierskie w 1956 r. 6. Polityka odprężenia		destalinizacja, Układ Warszawski – zna datę śmierci J. Stalina (1953)	– identyfikuje postać Nikity Chruszczowa – omawia cechy charakterystyczne państw demokracji ludowej	znaczenie śmierci Stalina dla przemian w ZSRS i krajach demokracji ludowej – omawia okoliczności powstania i znaczenie Układu Warszawskiego	– identyfikuje postać Imre Nagya – przedstawia najważniejsze tezy referatu N. Chruszczowa na XX Zjeździe KPZR i konsekwencje wygłoszenia tego przemówienia – wymienia przyczyny i skutki powstania węgierskiego w 1956 r. – przedstawia przebieg powstania węgierskiego z 1956 r.	– charakteryzuje sposób sprawowania władzy i politykę prowadzoną przez N. Chruszczowa – wymienia przejawy odprężenia w relacjach międzynarodowych w latach 1953–1960
3. Rozpad systemu kolonialnego	1. Wojna domowa w Chinach 2. Polityka wewnętrzna Mao Zedonga 3. Wojna w Korei 4. Rozpad systemu kolonialnego 5. Klęska Francji w Indochinach 6. Powstanie Indii	XXXVI.6 XXXVI.9	– wyjaśnia znaczenie terminów: Wielki Skok, rewolucja kulturalna, dekolonizacja, Trzeci Świat, Rok Afryki – zna daty: wojny w Korei (1950–1953), Roku Afryki (1960)	– wyjaśnia znaczenie terminu metoda biernego oporu – identyfikuje postacie: Mao Zedonga, Kim Ir Sena, Mahatmy Gandhiego – wskazuje na mapie Koreę, Wietnam,	– omawia sposoby realizacji i skutki Wielkiego Skoku w Chinach – wyjaśnia, w jaki sposób przebiegała rewolucja kulturalna	– zna datę powstania Chińskiej Republiki Ludowej (1949) – wyjaśnia znaczenie terminów: czerwona książeczka,	– przedstawia rywalizację USA i ZSRS podczas wojny w Korei – opisuje proces dekolonizacji Indochin – charakteryzuje konflikty zbrojne w

	i Pakistanu 7. Upadek kolonializmu w Afryce 8. Kraje Trzeciego Świata		– wskazuje przyczyny rozpadu systemu kolonialnego	Chiny, Indie, Pakistan – przedstawia najważniejsze skutki polityczne i gospodarcze procesu dekolonizacji	w Chinach	neokolonializm – przedstawia przyczyny i skutki wojny domowej w Chinach po II wojnie światowej – opisuje komunistyczne reżimy w Chinach i Korei Północnej, szczególnie uwzględniając stosunek władzy do jednostki – opisuje skutki polityki gospodarczej i kulturalnej Mao Zedonga – podaje przyczyny konfliktu indyjsko-pakistańskiego – przedstawia skutki rozpadu brytyjskiego imperium kolonialnego w Indiach	Afryce – charakteryzuje problemy państw Trzeciego Świata po uzyskaniu niepodległości – omawia przyczyny i skutki konfliktów w Azji w czasie zimnej wojny – ocenia rolę Mahatmy Gandhiego w procesie dekolonizacji Indii

4. Konflikt na Bliskim Wschodzie	1. Powstanie państwa Izrael 2. Kryzys sueski 3. Wojna sześciodniowa i Jom Kippur 4. Konflikt palestyński pod koniec XX w. 5. Rewolucja islamska w Iranie 6. I wojna w Zatoce Perskiej	XXXVI.8	– wyjaśnia znaczenie terminów: Bliski Wschód, syjonizm – zna daty: powstania Izraela (1948), rewolucji islamskiej w Iranie (1979), I wojny w Zatoce Perskiej (1990)	– wyjaśnia znaczenie terminów: konflikt żydowsko-palestyński, wojna sześciodniowa, wojna Jom Kippur, Organizacja Wyzwolenia Palestyny (OWP) – identyfikuje postacie: Dawida Ben Guriona, Jasira Arafata, Ruhollaha Chomejniego – wskazuje na mapie rejon Bliskiego Wschodu i Zatoki Perskiej	– wyjaśnia znaczenie terminów: Autonomia Palestyńska, operacja „Pustynna burza” – wymienia przyczyny i skutki konfliktów izraelsko-arabskich – przedstawia okoliczności, w jakich powstało państwo Izrael	– zna daty: wojny o niepodległość Izraela (1948–1949), wojny izraelsko-egipskiej (1956), wojny sześciodniowej (1967), wojny Jom Kippur (1973), porozumienia z Oslo (1993) – identyfikuje postacie: Gamala Abdela Nasera, Saddama Husajna – omawia proces powstawania państwa Izrael i jego funkcjonowanie w pierwszych latach niepodległości – opisuje charakter konfliktu bliskowschodniego – omawia konflikt w rejonie Zatoki	– ocenia znaczenie rozpowszechnienia nowych środków transportu – ocenia rolę mocarstw światowych w konflikcie bliskowschodnim – charakteryzuje i ocenia zjawisko terroryzmu palestyńskiego

						Perskiej – przedstawia przyczyny i skutki rewolucji islamskiej w Iranie	
5. Zimna wojna i wyścig zbrojeń	1. Rywalizacja Wschód–Zachód 2. Kryzys kubański 3. Wojna w Wietnamie 4. Rywalizacja w kosmosie 5. Rządy Breżniewa 6. Praska Wiosna 1968 r.	XXXVI.5 XXXVI.7	– wyjaśnia znaczenie terminów: wyścig zbrojeń, odprężenie – identyfikuje postacie: Nikity Chruszczowa, Fidela Castro, Johna F. Kennedy’ego, Leonida Breżniewa	– wyjaśnia znaczenie terminów: kryzys kubański, Praska Wiosna – zna daty: wystania pierwszego człowieka w kosmos (1961), ogłoszenia blokady morskiej Kuby (1962), Praskiej Wiosny (1968) – wyjaśnia, na czym polegała rywalizacja (zimna wojna) między USA i ZSRS w dziedzinach: wojskowości i podboju kosmosu	– zna daty: umieszczenia pierwszego sztucznego satelity w kosmosie (1957), lądowania na Księżycu (1969) – przedstawia przyczyny i skutki konfliktu kubańskiego – omawia przyczyny i skutki Praskiej Wiosny	– identyfikuje postacie: Dwighta Eisenhowera, Jurija Gagarina, Neila Armstronga, Aleksandra Dubčeka, Pol Pota – omawia główne założenia polityki zagranicznej ZSRS i USA w latach 60. i 70. XX w. – przedstawia przyczyny i skutki amerykańskiej interwencji w Wietnamie – wyjaśnia okoliczności interwencji sił Układu Warszawskiego w Czechosłowacji	– omawia wpływ ZSRS na świecie i ocenia ich polityczne konsekwencje

6. Droga ku wspólnej Europie	1. Demokracja Zachodniej 2. Upadek europejskich dyktatur 3. Początek integracji europejskiej 4. Powstanie EWG i Euratomu 5. Powstanie Unii Europejskiej	XXXVI.12	– wyjaśnia znaczenie terminów: Unia Europejska, euro – zna datę powstania Unii Europejskiej w wyniku zawarcia traktatu z Maastricht (1992) – podaje przyczyny integracji europejskiej – identyfikuje postać Roberta Schumana	– wyjaśnia znaczenie terminów: traktaty rzymskie, Europejska Wspólnota Węgla i Stali (EWWiS), Europejska Wspólnota Gospodarcza (EWG), Euratom, układ z Schengen, traktat z Maastricht – zna daty: powstania EWWiS (1952), podpisania traktatów rzymskich (1957)	– zna daty: ogłoszenia planu Schumana (1950), podpisania układu w Schengen (1985) – identyfikuje postacie: Konrada Adenauera, Alcida de Gasperiego – wskazuje na mapie państwa założycielskie EWG oraz państwa należące do UE – wymienia zjawiska, które wpłynęły na umocnienie się demokracji w Europie Zachodniej po II wojnie światowej	– wyjaśnia znaczenie terminów: plan Schumana, Komisja Europejska, Parlament Europejski, Rada Europejska, Beneluks, unia celna – przedstawia etapy tworzenia Unii Europejskiej – wyjaśnia, w jaki sposób doszło do demokratycznych przemian w krajach Europy Zachodniej i Południowej	– wskazuje na mapie etapy rozszerzania EWG – omawia wpływ integracji europejskiej na rozwój gospodarczy i demokrację państw Europy Zachodniej – ocenia gospodarcze i polityczne skutki integracji europejskiej
7. Przemiany społeczne i kulturowe w drugiej połowie XX w.	1. Rewolucja obyczajowa 2. Ruchy kontestatorskie 3. Bunt studentów 4. Prawa kobiet 5. Terroryzm polityczny	XXXVI.13	– wyjaśnia znaczenie terminów: rewolucja obyczajowa, ruch kontestatorski, hipis, pacyfizm, feminizm, segregacja rasowa	– zna datę obrad soboru watykańskiego II (1962–1965) – identyfikuje postacie: Martina	– zna datę buntów studenckich we Francji (1968) – przedstawia przyczyny przemian społecznych	– przedstawia cele buntów studenckich w krajach zachodnich w latach 60.	– wyjaśnia znaczenie terminów: kontrkultura, laicyzacja, Greenpeace, Woodstock,

	6. Walka z segregacją rasową w USA 7. Sobór watykański II			Luthera Kinga, Jana XXIII, Pawła VI	i kulturowych w drugiej połowie XX w. – omawia cechy charakterystyczne rewolucji obyczajowej i jej skutki	– wymienia hasła ruchów kontestatorskich – wyjaśnia, na czym polegała walka z segregacją rasową w USA – wymienia skutki obrad soboru watykańskiego II – prezentuje poglądy ruchów walczących o prawa kobiet w XX w. – omawia przyczyny, przejawy i skutki buntów studenckich – opisuje walkę o równouprawnienie rasowe – wymienia przykłady zespołów rockowych, które miały wpływ na kształtowanie się kultury młodzieżowej lat 60. i 70.	terroryzm polityczny – omawia cechy charakterystyczne ruchów kontestatorskich i pacyfistycznych – wymienia przejawy terroryzmu politycznego – ocenia skutki społeczne, kulturalne i polityczne przemian obyczajowych lat 60. XX w. – ocenia znaczenie reform soboru watykańskiego II

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z HISTORII DLA KLASY 8

**niezbędne do otrzymania przez ucznia poszczególnych ocen
klasyfikacyjnych w II półroczu**

Podstawa prawna: Art. 44b ust. 6. pkt. 1. Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2021 r. poz. 1915)

Wymagania na poszczególne oceny – drugie półrocze

Ocena roczna obejmuje wiedzę ucznia za cały rok szkolny

Temat lekcji	Materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra Uczeń:	Ocena celująca Uczeń:

Rozdział IV: Polska po II wojnie światowej							
1. Początki władzy komunistów w Polsce	8. Nowa Polska 9. Polacy wobec komunistów 10. Referendum ludowe w 1946 r. 11. Sfałszowane wybory w 1947 r. 12. Podziemie antykomunistyczne 13. Przemiany gospodarcze	XXXIII.5 XXXVII.1 XXXVII.2	– wyjaśnia znaczenie terminów: Ziemia Odzyskane, przesiedlenia ludności, Polska Partia Robotnicza, Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL), żołnierze niezłomni (wyklęci)	– wyjaśnia znaczenie terminów: akcja „Wisła”, referendum ludowe, demokracja ludowa, reforma rolna, nacjonalizacja przemysłu – zna daty: referendum ludowego (1946), pierwszych powojennych wyborów parlamentarnych (1947) – identyfikuje postacie: Stanisława Mikołajczyka, Witolda Pileckiego, Danuty Siedzikówny „Inki” – wskazuje na mapie granice Polski po II wojnie światowej,	– wyjaśnia znaczenie terminów: Urząd Bezpieczeństwa (UB), cenzura prewencyjna, Zrzeszenie „Wolność i Niezawisłość” (WiN), bitwa o handel – identyfikuje postać Józefa Franczaka „Lalusia” – przedstawia przyczyny i skutki migracji ludności na ziemiach polskich po II wojnie światowej – opisuje metody, dzięki którym komuniści zdobyli władzę w Polsce	– charakteryzuje międzynarodowe uwarunkowania kształtowania polskiej granicy państwowej po II wojnie światowej – przedstawia okoliczności i skutki przeprowadzenia referendum ludowego – przedstawia realia funkcjonowania podziemia niepodległościowego – przedstawia etapy przejmowania władzy w Polsce przez komunistów – przytacza metody terroru stosowane	– ocenia postawę żołnierzy wyklętych – ocenia postawy Polaków wobec nowego reżimu – podaje przejawy zależności Polski od ZSRS po wojnie – omawia przebieg odbudowy Warszawy – określa społeczne i polityczne konsekwencje wprowadzenia dekretów o reformie rolnej oraz nacjonalizacji przemysłu

				kierunki powojennych przesiedleń ludności na ziemiach polskich		przez komunistów	
TSW – Jak Polacy zasiedlali Ziemie Odzyskane?	7. Przejmowanie kontroli 8. Napływ osadników 9. Zagospodarowanie Ziemi Odzyskanych 10. <i>Sami swoi</i>	XXXVII.1 XXXVIII.1	– wyjaśnia znaczenie terminów: Ziemie Odzyskane, szabrownictwo – zna daty: początku napływu osadników na Ziemie Odzyskane (1945), akcji „Wisła” (1947)	– omawia proces przejmowania kontroli nad Ziemiemi Odzyskanymi przez Polaków – wymienia, skąd pochodzili osadnicy, którzy znaleźli się na Ziemiach Odzyskanych	– omawia przyczyny napływu osadników na Ziemie Odzyskane – przedstawia postawy Polaków, którzy znaleźli się na Ziemiach Odzyskanych	– wyjaśnia, jak propaganda komunistyczna propagowała ideę Ziemi Odzyskanych – wyjaśnia, jak władze polskie traktowały Niemców zamieszkujących Ziemie Odzyskane – przedstawia rolę Kościoła katolickiego w integracji Ziemi Odzyskanych z Polską – wymienia przykłady filmów o losach Ziemi Odzyskanych i ich mieszkańcach	– ocenia politykę władz komunistycznych wobec Ziemi Odzyskanych
2. Polska w czasach stalinizmu	4. Powstanie PZPR 5. Przemiany gospodarczo-społeczne 6. Próba kolektywizacji rolnictwa 7. Okres stalinizmu w Polsce (1948–1956) 8. Socrealizm	XXXVIII.1 XXXVIII.2	– wyjaśnia znaczenie terminów: Polska Zjednoczona Partia Robotnicza (PZPR), system monopartyjny, Polska Rzeczpospolita Ludowa (PRL), system centralnego sterowania gospodarką,	– wyjaśnia znaczenie terminów: plan sześcioletni, kolektywizacja, stalinizm, socrealizm – zna daty: powstania PZPR (1948), przyjęcia Konstytucji PRL (1952) – podaje założenia planu sześcioletniego	– zna datę planu sześcioletniego (1950–1955) – wyjaśnia znaczenie terminów: „wyścig pracy”, przodownik pracy, kułak – podaje główne cechy ustroju politycznego Polski	– przedstawia okoliczności powstania PZPR – przedstawia konsekwencje społeczne i ekonomiczne planu sześcioletniego – omawia cele propagandy	– ocenia kult jednostki w Polsce w okresie stalinizmu

	9. Konstytucja stalinowska 1952 r. 10. Walka z Kościołem katolickim		Państwowe Gospodarstwa Rolne – identyfikuje postacie: Władysława Gomułki, Bolesława Bieruta		w okresie stalinowskim – wskazuje cechy charakterystyczne socrealizmu w kulturze polskiej	komunistycznej w czasach stalinizmu – przedstawia założenia Konstytucji PRL z 1952 r. – opisuje system represji władz komunistycznych wobec Kościoła	
3. Czasy Gomułki (1956–1970)	6. PRL po śmierci Stalina 7. Poznański Czerwiec 8. Rządy Gomułki – mała stabilizacja 9. Spór z Kościołem 10. Marzec 1968 r. 11. Grudzień 1970 r.	XXXVIII.3 XXXIX.1 XXXIX.2 XXXIX.3 XXXIX.4	– wyjaśnia znaczenie terminów: Służba Bezpieczeństwa (SB), odwilż październikowa, mała stabilizacja, obchody Tysiąclecia Chrztu Polski – zna daty: śmierci J. Stalina (1953), obchodów Tysiąclecia Chrztu Polski (1966) – identyfikuje postacie: Władysława Gomułki, kardynała Stefana Wyszyńskiego – prezentuje okoliczności dojścia W. Gomułki do władzy	– wyjaśnia znaczenie terminów: poznański Czerwiec, „polska droga do socjalizmu”, Marzec 1968 r., Grudzień 1970 r. – zna daty: wydarzeń poznańskich (VI 1956), polskiego Października (X 1956), wydarzeń marcowych (III 1968), wydarzeń grudniowych na Wybrzeżu (XII 1970) – charakteryzuje okres rządów W. Gomułki, w tym politykę zagraniczną PRL	– wyjaśnia przyczyny i skutki oraz opisuje przebieg wydarzeń poznańskiego Czerwca i polskiego Października w 1956 r. – omawia przejawy odwilży październikowej w Polsce – przedstawia przebieg obchodów milenijnych	– zna datę wystosowania listu episkopatu polskiego do episkopatu niemieckiego (1965) – identyfikuje postać Romka Strzałkowskiego – omawia proces odwilży – charakteryzuje przyczyny i narastanie konfliktu władz z Kościołem katolickim – wyjaśnia przyczyny i skutki kampanii antysemitkiej w Polsce w 1968 r. – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>List 34</i>,	– ocenia postawę W. Gomułki wobec wydarzeń poznańskich – ocenia zachowanie władz PRL w obliczu wydarzeń na Wybrzeżu w 1970 r. – ocenia rolę Kościoła katolickiego i środowisk studenckich w kształtowaniu opozycji wobec władz PRL – wymienia przedstawicieli polskiej szkoły filmowej – opisuje normalizację stosunków między Polską a Republiką Federalną Niemiec

						Zmotoryzowane Odwody Milicji Obywatelskiej (ZOMO) – wyjaśnia przyczyny i skutki wydarzeń z Marca 1968 r. i Grudnia 1970 r.	
4. Polska w czasach Gierka	7. „Druga Polska” Edwarda Gierka 8. Życie na kredyt 9. Życie codzienne w PRL 10. Propaganda sukcesu 11. Nowelizacja konstytucji	XXXIX.2 XXXIX.3	– wyjaśnia znaczenie terminów: „druga Polska”, propaganda sukcesu – identyfikuje postać Edwarda Gierka – przedstawia przemiany w życiu codziennym Polaków za rządów E. Gierka	– wymienia cechy charakterystyczne rządów E. Gierka – opisuje życie codzienne w czasach PRL	– zna datę nowelizacji Konstytucji PRL (1976) – omawia wpływ zagranicznych kredytów na rozwój przemysłu ciężkiego i górnictwa – wyjaśnia, na czym polegała propaganda sukcesu w czasie rządów E. Gierka	– wyjaśnia znaczenie terminów: ukryte bezrobocie, kino moralnego niepokoju – identyfikuje postacie: Andrzeja Wajdy, Krzysztofa Zanussiego, Kazimierza Górskiego, Huberta Wagnera – wyjaśnia, dlaczego polityka gospodarcza E. Gierka nie przyniosła spodziewanych rezultatów – przedstawia okoliczności i skutki nowelizacji konstytucji w 1976 r. – przedstawia wpływ kina moralnego	– ocenia okres rządów E. Gierka

						niepokoju na kształtowanie postaw Polaków	
Rozdział V: Upadek komunizmu							
1. Początki opozycji demokratycznej w Polsce	5. Czerwiec 1976 r. 6. Powstanie opozycji antykomunistycznej 7. Rozwój opozycji 8. Papież Polak	XXXIX.4 XXXIX.5 XXXIX.6	– wyjaśnia znaczenie terminu Komitet Obrony Robotników (KOR) – identyfikuje postacie: Jana Pawła II, Jacka Kuronia	– wyjaśnia znaczenie terminu Czerwiec 1976 r. – zna daty: wydarzeń czerwcowych (1976), powstania KOR (1976), wyboru Karola Wojtyły na papieża (16 X 1978), pierwszej pielgrzymki Jana Pawła II do Polski (1979)	– opisuje genezę, przebieg i skutki wydarzeń czerwcowych w 1976 r. – określa cele i opisuje działalność KOR-u – wyjaśnia wpływ wyboru Karola Wojtyły na papieża na sytuację w Polsce	– wyjaśnia znaczenie terminów: drugi obieg, Wolne Związki Zawodowe (WZZ) – identyfikuje postacie: Stanisława Pyjasa, Jana Józefa Lipskiego, Antoniego Macierewicza, Zbigniewa i Zofii Romaszewskich, Leszka Moczulskiego – przedstawia okoliczności narodzin opozycji demokratycznej w Polsce – charakteryzuje rozwój organizacji opozycyjnych w latach 70. XX w.	– wyjaśnia, dlaczego władze komunistyczne w mniejszym stopniu niż dotąd represjonowały ugrupowania opozycyjne
2. Powstanie „Solidarności”	7. Strajki sierpniowe w 1980 r. 8. Utworzenie NSZZ „Solidarność” 9. Na drodze do konfrontacji	XXXIX.7 XXXIX.8	– wyjaśnia znaczenie terminów: strajk okupacyjny, 21 postulatów „Solidarności”, NSZZ „Solidarność”	– wyjaśnia znaczenie terminów: wydarzenia sierpniowe, porozumienia sierpniowe	– wyjaśnia znaczenie terminów: Międzyzakładowy Komitet Strajkowy (MKS), karnawał	– zna daty: powstania NSZZ „Solidarność” (IX 1980), zamachu na Jana Pawła II (V 1981)	– wyjaśnia, w jaki sposób władze komunistyczne w Polsce przygotowywały się do konfrontacji

			– zna datę strajków sierpniowych (VIII 1980), porozumień sierpniowych z Gdańska (31 VIII 1980) – identyfikuje postacie: Lecha Wałęsy, Anny Walentynowicz	– przedstawia przyczyny i skutki strajków sierpniowych w 1980 r.	„Solidarności” – omawia przebieg wydarzeń sierpniowych	– identyfikuje postacie: Bogdana Borusewicza, Andrzeja Gwiazdy, Mehmeta Alego Ağcy – omawia działalność NSZZ „Solidarność” w okresie tzw. karnawału „Solidarności” – przedstawia reakcję ZSRS na wydarzenia w Polsce w 1980 r.	siłowej z opozycją
3. Stan wojenny w Polsce	7. Wprowadzenie stanu wojennego 8. Internowanie opozycjonistów 9. Reakcja społeczeństwa 10. Ostatnie lata PRL	XL.1 XL.2	– wyjaśnia znaczenie terminów: stan wojenny, Wojskowa Rada Ocalenia Narodowego (WRON), internowanie – zna datę wprowadzenia stanu wojennego (13 XII 1981) – identyfikuje postacie: Wojciecha Jaruzelskiego, Lecha Wałęsy, Jerzego Popiełuszki	– przedstawia okoliczności wprowadzenia stanu wojennego w Polsce	– charakteryzuje przebieg stanu wojennego w Polsce	– zna daty: pacyfikacji kopalni „Wujek” (XII 1981), zamordowania ks. J. Popiełuszki (1984) – przedstawia reakcję świata na sytuację w Polsce w okresie stanu wojennego, w tym przyznanie Pokojowej Nagrody Nobla Lechowi Wałęsie – charakteryzuje sytuację PRL po zniesieniu stanu wojennego – przedstawia reakcję	– ocenia postawy społeczeństwa wobec stanu wojennego

						społeczeństwa na stan wojenny – wskazuje wydarzenia, które doprowadziły do upadku komunizmu w Polsce	
TSW – Jak Pomarańczowa Alternatywa walczyła z komunizmem?	8. Początki Pomarańczowej Alternatywy 9. Pomarańczowa Alternatywa w akcji 10. Działalność po Okrągłym Stole	XL.2	– wyjaśnia znaczenie terminu Pomarańczowa Alternatywa	– zna daty: szczytu aktywności ulicznej Pomarańczowej Alternatywy (1987–1988), końca działalności Pomarańczowej Alternatywy (1990) – identyfikuje postać Waldemara Fydrycha	– wyjaśnia, jakie idee przyświecały Pomarańczowej Alternatywie – wymienia przykłady akcji Pomarańczowej Alternatywy	– identyfikuje postać Krzysztofa Skiby – zna daty pierwszych akcji ulicznych Pomarańczowej Alternatywy (1981) – przedstawia okoliczności powstania Pomarańczowej Alternatywy – wyjaśnia, jak władze reagowały na akcje Pomarańczowej Alternatywy – omawia działalność Pomarańczowej Alternatywy po Okrągłym Stole	– ocenia wpływ Pomarańczowej Alternatywy na kształtowanie postaw antykomunistycznych i obalenie komunizmu
4. Rozpad bloku wschodniego	4. Kryzys ZSRS 5. Ronald Reagan prezydentem USA 6. Próby reform w ZSRS 7. Jesień Ludów 8. Rozpad ZSRS	XXXVI.10 XXXVI.11	– wyjaśnia znaczenie terminu Jesień Ludów – identyfikuje postacie: Ronalda Reagana, Michaiła Gorbaczowa, Wáclava	– wyjaśnia znaczenie terminów: aksamitna rewolucja, <i>perestrojka</i> , <i>glasnost</i> – zna daty: obalenia komunizmu w europejskich	– wyjaśnia znaczenie terminu pucz Janajewa – identyfikuje postacie: Borysa Jelcyna, Giennadija Janajewa	– zna daty: interwencji zbrojnej ZSRS w Afganistanie (1979–1989), przejęcia władzy przez Gorbaczowa	– ocenia rolę M. Gorbaczowa i R. Reagana w zmianie układu sił w polityce międzynarodowej – przedstawia rolę

			Havla	państwach bloku wschodniego (1989–1990), zjednoczenia Niemiec (1990), rozpadu ZSRS (1991)	– przedstawia przejawy kryzysu ZSRS w latach 80. XX w. – wyjaśnia okoliczności rozpadu ZSRS	(1985), puczu Janajewa (1991), rozwiązania RWPG i Układu Warszawskiego (1991), rozwiązania ZSRS (XII 1991) – charakteryzuje politykę R. Reagana i jej wpływ na zmianę sytuacji międzynarodowej – charakteryzuje wydarzenia Jesieni Ludów w państwach bloku wschodniego – omawia proces rozpadu ZSRS, uwzględniając powstanie niepodległych państw w Europie – wyjaśnia, jakie były przyczyny rozwiązania RWPG i Układu Warszawskiego	Gorbaczowa w upadku komunizmu w państwach bloku wschodniego – wymienia próby reform w ZSRS i określa ich skutki polityczne
5. Początek III Rzeczypospolitej	5. Obrady Okrągłego Stołu 6. Wybory czerwcowe w 1989 r. 7. „Wasz prezydent, nasz premier” 8. Budowa III Rzeczypospolitej	XL.3 XLI.1	– wyjaśnia znaczenie terminów: obrady Okrągłego Stołu, wybory czerwcowe – zna daty: obrad Okrągłego Stołu (II–IV 1989), wyborów czerwcowych (4 VI 1989)	– wyjaśnia znaczenie terminów: Obywatelski Klub Parlamentarny (OKP), sejm kontraktowy – zna datę powołania rządu T. Mazowieckiego (1989)	– podaje postanowienia i skutki obrad Okrągłego Stołu – przedstawia następstwa wyborów czerwcowych	– wyjaśnia znaczenie terminów: „gruba linia”/„gruba kreska”, ustalenia z Magdalenki – zna daty: wyboru W. Jaruzelskiego na prezydenta (VII	– ocenia znaczenie obrad Okrągłego Stołu dla przemian politycznych w Polsce

			– identyfikuje postacie: Lecha Wałęsy, Wojciecha Jaruzelskiego, Tadeusza Mazowieckiego			1989) – identyfikuje postacie: Czesława Kiszczaka, Leszka Balcerowicza, Bronisława Geremka, Krzysztofa Skubiszewskiego – omawia okoliczności zwołania Okrągłego Stołu – przedstawia reformy rządu T. Mazowieckiego	
rozdział VI: Polska i świat w nowej epoce							
1. Europa po rozpadzie ZSRS	9. Europa na przełomie XX i XXI w. 10. Powrót mocarstwowych ambicji Rosji 11. Kraje postsowieckie 12. Wojna w byłej Jugosławii 13. Masakra w Srebrenicy	XXXVI.10 XXXVI.11	– wyjaśnia znaczenie terminów: Wspólnota Niepodległych Państw (WNP), kraj postsowiecki – identyfikuje postacie: Billa Clintona, Borysa Jelcyna, Władimira Putina	– zna daty: powstania Wspólnoty Niepodległych Państw (1991), wejścia Polski, Czech i Węgier do NATO (1999), rozpadu Jugosławii (1991–1992) – przedstawia okoliczności wstąpienia Polski, Czech i Węgier do NATO	– charakteryzuje rządy W. Putina w Rosji – wymienia problemy, z jakimi spotkały się podczas transformacji ustrojowej kraje postsowieckie – prezentuje skutki rozpadu Jugosławii	– zna daty: wojny w Jugosławii (1991–1995), I wojny ceczeńskiej (1994–1996), ludobójstwa w Srebrenicy (1995), porozumienia w Dayton (XI 1995), II wojny ceczeńskiej (1999–2009), rewolucji róż (2003), wojny o Osetię Południową (2008), Euromajdanu (2013–2014) – identyfikuje postacie: Aleksandra	– omawia sytuację polityczną Ukrainy i Gruzji – ocenia rolę W. Putina w przywracaniu Rosji roli mocarstwa

						Łukaszenki, Wiktora Janukowycza, Wiktora Juszczenki, Micheila Saakaszwilego, Dżochara Dudajewa – przedstawia przyczyny i skutki wojen w byłej Jugosławii i Czeczenii – charakteryzuje sytuację polityczną na Kaukazie	
TSW – Terroryzm czeczeński	1. Pierwsze zamachy 2. Śmierć w teatrze 3. Atak na szkołę	XXXVI.10	– wyjaśnia znaczenie terminu terroryzm – zna datę zamachu na szkołę w Biesłanie (2004)	– wyjaśnia przyczyny narodzin terroryzmu czeczeńskiego	– wymienia przykłady zamachów terrorystycznych organizowanych przez bojowników czeczeńskich	– zna daty: pierwszego ataku terrorystycznego w Rosji przeprowadzonego przez bojowników czeczeńskich (1995), zamachu w teatrze na Dubrowce (2002) – identyfikuje postać Szamila Basajewa – omawia przebieg i skutki zamachu na szpital w Budionnowsku – opisuje przebieg zamachu na teatr na Dubrowce – przedstawia przyczyny, przebieg i skutki zamachu na	– ocenia postawy bojowników czeczeńskich i władz rosyjskich wobec problemu czeczeńskiego – omawia skutki społeczne i polityczne zamachów bojowników czeczeńskich

						szkołę w Bieście – opisuje działania władz rosyjskich skierowane przeciwko terrorystom czeczeńskim	
2. Konflikty na świecie po 1989 r.	6. Daleki Wschód 7. Kraje afrykańskie 8. Współczesne konflikty na świecie 9. Konflikt palestyńsko-izraelski 10. Wojna z terroryzmem	XXXVI.8 XXXVI.9	– wyjaśnia znaczenie terminów: Autonomia Palestyńska, Al-Kaida – zna datę ataku na World Trade Center (11 IX 2001) – identyfikuje postacie: George’a W. Busha, Osamy bin Ladena, Saddama Husajna	– wyjaśnia znaczenie terminów: polityka neokolonializmu, apartheid – wyjaśnia, na czym polega polityka neokolonializmu i jakie niesie za sobą skutki	– wyjaśnia znaczenie terminów: masakra na placu Tiananmen, talibowie – wyjaśnia przyczyny i skutki wojny z terroryzmem po 2001 r.	– zna daty: ludobójstwa w Rwandzie (1994), masakry na placu Tiananmen (VI 1989), wybuchu wojny w Syrii (2011), aneksji Krymu (2014) – identyfikuje postacie: Nelsona Mandeli, Jasira Arafata, Icchaka Rabina, Szimona Peresa, Baszara al-Asada – przedstawia rozwój gospodarczy Chin i Japonii w drugiej połowie XX w. – przedstawia przyczyny i charakter wojny w Iraku	– ocenia problem terroryzmu – ocenia wpływ USA na sytuację polityczną współczesnego świata – wyjaśnia, jakie są przyczyny współczesnych konfliktów w Afryce
3. Polska w latach 90. XX w.	5. Reformy gospodarcze 6. Społeczne koszty przemian ustrojowych	XLI.1 XLI.2 XLI.3	– wyjaśnia znaczenie terminów: hiperinflacja, gospodarka wolnorynkowa,	– wyjaśnia znaczenie terminów: plan Balcerowicza, pluralizm polityczny – zna daty:	– omawia założenia, realizację i skutki gospodarcze planu Balcerowicza	– wyjaśnia znaczenie terminu „wojna na górze” – zna daty: rozwiązania PZPR	– ocenia przemiany polityczne i gospodarcze w Polsce po 1989 r. – omawia podstawy

	7. Rozpad obozu solidarnościowego 8. Sytuacja wewnętrzna Polski 9. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej 10. Plan Balcerowicza i jego skutki		prywatyzacja, bezrobocie – identyfikuje postacie: Tadeusza Mazowieckiego, Lecha Wałęsy, Leszka Balcerowicza, Jacka Kuronia, Aleksandra Kwaśniewskiego, Lecha Kaczyńskiego	wdrożenia planu Balcerowicza (1990), wyboru L. Wałęsy na prezydenta (XII 1990), pierwszych w pełni demokratycznych wyborów do parlamentu (1991), wyboru A. Kwaśniewskiego na prezydenta (1995), uchwalenia Konstytucji RP (1997), wyboru L. Kaczyńskiego na prezydenta (2005) – wymienia reformy przeprowadzone w 1999 r. – wymienia najistotniejsze przemiany ustrojowe i ekonomiczne III Rzeczypospolitej		(1990), uchwalenia małej konstytucji (X 1992), reformy administracyjnej (1999) – identyfikuje postacie: Jana Olszewskiego, Jarosława Kaczyńskiego, Ryszarda Kaczorowskiego – omawia koszty społeczne reform gospodarczych – charakteryzuje scenę polityczną pierwszych lat demokratycznej Polski – przedstawia proces budowania podstaw prawnych III Rzeczypospolitej – wyjaśnia przyczyny rozpadu obozu solidarnościowego	ustrojowe III Rzeczypospolitej w świetle konstytucji z 1997 r.
4. Polska w NATO i UE	9. Polska polityka zagraniczna 10. Polska w strukturach NATO 11. Polska droga do UE 12. Polskie społeczeństwo	XLII.1 XLII.2 XLII.3	– wyjaśnia znaczenie terminów: NATO, referendum akcesyjne, Unia Europejska – zna daty: przyjęcia Polski do NATO (1999), wejścia Polski do UE (2004)	– wyjaśnia znaczenie terminu referendum akcesyjne – przedstawia przyczyny i skutki przystąpienia Polski do NATO i UE – omawia konsekwencje	– wymienia i omawia etapy integracji Polski z UE – przedstawia postawy Polaków wobec problemu integracji Polski z UE	– wyjaśnia znaczenie terminów: Trójkąt Weimarski, Grupa Wyszehradzka – zna daty: wyjścia ostatnich wojsk rosyjskich z Polski (1993), obecności	– ocenia rezultaty polskiego członkostwa w NATO i UE – opisuje udział Polski w wojnie z terroryzmem – wymienia korzyści, jakie przyniosły

	wobec Unii 13. Polska w walce z terroryzmem			członkostwa Polski w NATO		polskich żołnierzy na wojnach w Afganistanie (od 2002) i Iraku (2003–2008) – określa główne kierunki polskiej polityki zagranicznej – wymienia i omawia etapy polskiej akcesji do NATO	Polsce integracja z UE oraz wejście do NATO
5. Wyzwania współczesnego świata	5. Globalizacja 6. Rewolucja informacyjna 7. Kultura masowa i amerykańizacja 8. Problemy demograficzne 9. Problem migracji 10. Przystępczość zorganizowana i terroryzm 11. Zagrożenia ekologiczne	XXXVI.13	– wyjaśnia znaczenie terminów: internet, globalizacja, amerykańizacja, kultura masowa	– omawia zalety i wady wprowadzenia nowych środków komunikacji – wyjaśnia, jakie szanse i zagrożenia niesie za sobą globalizacja – opisuje przejawy globalizacji we współczesnym świecie	– wskazuje cechy współczesnej kultury masowej – opisuje zjawisko amerykańizacji – prezentuje zagrożenia ekologiczne współczesnego świata – omawia przyczyny, kierunki i skutki ruchów migracyjnych we współczesnym świecie	– wyjaśnia znaczenie terminów: bogata Północ, biedne Południe, „globalna wioska”, Dolina Krzemowa, efekt cieplarniany, arabska wiosna, Państwo Islamskie, protokół z Kioto – określa przyczyny i skutki narastania nierówności społecznych we współczesnym świecie – wyjaśnia, jakie zagrożenia niesie za sobą przystępczość zorganizowana – przedstawia działania współczesnego	– omawia szanse i niebezpieczeństwa dla człowieka wynikające ze współczesnych zmian cywilizacyjnych – ocenia skutki amerykańizacji kultury na świecie – omawia zjawisko terroryzmu islamskiego – przedstawia przyczyny i skutki przemian w świecie arabskim w latach 2010–2013 – przedstawia działania podejmowane w celu niwelowania problemów demograficznych, społecznych

						świata na rzecz poprawy stanu ekologicznego naszej planety – wyjaśnia, na czym polegają kontrasty społeczne we współczesnym świecie – wymienia problemy demograficzne współczesnego świata – wskazuje najważniejsze zagrożenia społeczne współczesnego świata	i ekologicznych we współczesnym świecie – przedstawia konsekwencje wzrostu poziomu urbanizacji współczesnego świata

nauczyciele informatyki